

[Per Federspiel.]

siger: vi kan ikke fortælle noget om, hvad der er sket i bestyrelsen, for vi er jo underkastet diskretionspligt. Det er ganske rigtigt, som hr. Poul Dam siger: det vil skabe konflikter og misstemninger. Skal de vælges, så vælg dem for 2 år uafsætteligt.

Handelsministeren (Erling Jensen): Jeg beklager, hvis jeg har misforstået hr. Per Federspiel; jeg drømte ganske ærligt ikke om, at han inddrog en anden lovgivning end den, vi diskuterer, i drøftelsen — det undskylder jeg.

Derudover vil jeg godt sige, at når hr. Per Federspiel som den dygtige jurist, jeg ved han er, beskæftiger sig med valgmetoden og siger, at det bliver svært at finde ud af, hvem der har valgt folk, så forstår jeg ikke, hvordan han normalt rådgiver, når han anvendes i aktieselskabsgeneralforsamlinger. De, der har valgt, er dem, der har ret til at vælge, og det tror jeg da også vi er enige om i denne forbindelse. Det vil sige, det er lønmodtagerne, der er valgforsamlingen, og det tror jeg ikke vi behøver at drøfte; det kan være hr. Per Federspiel har en anden opfattelse af det, jeg har det ikke.

Formanden: Normalt inddrager man ikke medlemmernes private sager i forhandlingen.

Per Federspiel: Det tror jeg heller ikke der var tale om.

Må jeg sige til ministeren, at det er nu ikke så helt nemt, for der vælges 2 repræsentanter, og medarbejderne kan kun stemme på én repræsentant og én suppleant. Det vil altså sige, at én gruppe medarbejdere — og det er også meningen — vælger én, og en anden gruppe vælger en anden plus en suppleant. Dette sker ved hemmelig afstemning. Så bliver man utilfreds med den ene af repræsentanterne; hvem har valgt ham, og hvem kan afsætte ham?

Handelsministeren (Erling Jensen): Uden i øvrigt at blande mig i hr. Per Federspiels ekspertise på dette område må jeg måske have lov at sige, at jeg tror da, jeg har svaret på det, nemlig at træder én ud, skal hele lønmodtagergruppen vælge den, der skal

træde ind i stedet. Men det får vi jo lejlighed til at diskutere i udvalgsarbejdet.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagenes overgang til anden behandling

vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til erhvervsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om forsikringsvirksomhed.

(Lovforslaget (nr. 173) findes i tillæg A. sp. 4339, fremsættelsen i tidenden sp. 3095).

Formanden: Sammen med denne sag foretages de to sidste sager på dagsordenen, nemlig:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om banker.

(Lovforslaget (nr. 174) findes i tillæg A. sp. 4607, fremsættelsen i tidenden sp. 3095).

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om sparekasser.

(Lovforslaget (nr. 175) findes i tillæg A. sp. 4351, fremsættelsen i tidenden sp. 3095).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Poul Nielson: Jeg var i sidste runde meget tæt ved at komme i den situation, hvor jeg, som man siger, måtte springe noget over for at kunne få det hele med, men det, som andre har sagt om anpartsselskaberne, dækker stort set også det, jeg ville have sagt.

Om lovforslagene om forsikringsvirksomhed, om banker og om sparekasser må jeg sige, at de for det første går ud på at skabe lovgrundlaget for medarbejderrepræsentationen i forsikringsselskabernes bestyrelser og sparekassernes tilsynsråd, idet bankerne jo på dette punkt allerede er dækket ind gennem aktieselskabsloven.

[Poul Nielsen.]

For det andet går de ud på at skabe lovgrundlaget for en statslig repræsentation i forsikringsselskabernes og bankernes bestyrelser.

Reglerne om valget af de to medarbejderrepræsentanter, som jeg synes er en term, hr. Poul Dam kan tage til sig i stødet for at tale om dem, der er arbejdstagere — vi foretrækker altså at tale om medarbejderrepræsentanter — svarer helt til de tilsvarende regler i de andre selskabslove og bygger også på de samme begrundelser.

En af begrundelserne er sådan set en tankegang, som er lidt i modstrid med noget af det, hr. Per Federspiel var inde på, da han i forrige runde sagde, at virksomhederne må kunne udfolde sig frit uden indblanding fra kredse, der ikke har været med til at skabe virksomheden. Det er netop, fordi vi mener, at medarbejderne på virksomhederne er med til at skabe disse virksomheder og bygge dem op, at det er naturligt, de får en direkte adgang til at blive repræsenteret i virksomhedens besluttende organer, og vi mener, at bestyrelsen er et rigtigt sted, det er ikke et tilstrækkeligt sted at øve indflydelsen, men det er et rigtigt, ét blandt andre steder, hvor man i hvert fald skal være repræsenteret.

Hvad angår forslagene om statslig repræsentation i bankernes og forsikringsselskabernes bestyrelser, er der tale om en lovgivning, der først og fremmest har til formål at sikre en så effektiv kommunikation som muligt mellem det offentlige og disse pengeinstitutter. Der lægges altså med disse forslag ikke op til en direkte statslig dirigering af disse virksomheder, og jeg vil godt på forhånd tage afstand fra en karakteristik af det, vi foretager os, af denne karakter, hvis den skulle komme til udtryk her i dag.

Ud fra en samlet betragtning af de interesser, samfundet har i hele den kapitalformidlende sektors funktionsmåde, vil det nemlig være i alle parter interesse, også de pågældende virksomheder selv, at det offentlige på denne måde er til stede i virk-

somhedernes beslutningsprocesser. Man kan nok også i øvrigt gå ud fra, at værdien af og muligheden for at bygge på de frivillige aftaler som grundlaget for reguleringen af pengemarkedet mellem det offentlige, Nationalbanken og pengeinstitutterne vil blive styrket gennem denne samfundsrepræsentation i pengeinstitutterne. Det offentliges repræsentant skal virke under samme ansvar og med de samme pligter og rettigheder som andre bestyrelsesmedlemmer og skal altså også have mulighed for at indtræde i de udvalg, man måtte nedsætte under bestyrelsen.

Det bør også slås fast, at udpegningen af de offentlige repræsentanter sker for 4 år ad gangen, og at der skal lægges vægt på almindelige kvalifikationer grundet i en erfaring og placering hos den pågældende, der giver naturlige forudsætninger for at bestride hvervet. Jeg synes godt om denne karakteristik af de kvalifikationer, der skal ligge til grund for udvælgelsen, idet man så kan håbe på, at der her vil blive tale om egentlig samfundsrepræsentation i højere grad end embedsmandsrepræsentation.

Det er præciseret, at den offentlige repræsentant i forsikringsselskabernes bestyrelser især skal varetage også forbrugerpoltiske synspunkter. Jeg synes, det er mægtig rart at vide, at der fremover vil være en samfundsrepræsentant med, når man i forsikringsselskaberne skal sidde og skrive alt det, der står med småt i policerne.

Sammenfattende vil jeg sige om samfundsrepræsentationen, at vi ser den som et helt naturligt skridt i den samfundsudvikling, vi står midt i, et skridt, som vi hilser velkommen, og som vi faktisk har set frem til i mange år.

Ja, det var stort set, hvad jeg finder det er nødvendigt at sige ved førstebehandlingen af disse tre lovforslag. Jeg vil takke handelsministeren for fremsættelsen af disse lovforslag, og jeg skylder fra sidste runde også at takke handelsministeren for den fremragende pædagogik, som kommer til udtryk i de udviklede bemærkninger rundt

[Poul Nielson.]

omkring. Det, vi skal beskæftige os med i disse tre lovforslag, er efter vor opfattelse ikke nær så indviklet, men det er ikke mindre nødvendigt. Vi håber også, at disse lovforslag kan gennemføres, inden vi tager på sommerferie, og tilsiger vor medvirken og vor velvilje.

Knud Thomsen: Jeg skal på mit partis vegne tage standpunkt til de tre lovforslag, der her foreligger, og som jo i en vis henseende er en forlængelse af de to, der allerede har været under debat, nemlig med hensyn til medarbejderindflydelse gennem bestyrelsesposter på den ene side og, hvad der er nyt i de her foreliggende lovforslag undtagen forslaget om ændring af sparekasseloven, offentligt repræsentation i bestyrelsen gennem bestyrelsesmedlemmer på den anden side. Jeg kan straks sige, at ministeren vil finde os velvilligt indstillet over for det ene og absolut modstandere af det andet; så er det sagt med det samme.

Som bekendt har det konservative folkeparti allerede selv fremsat et forslag til folketingsbeslutning om medindflydelse, og det følger jo allerede heraf, at ministeren kan regne med vor principielle støtte til gennemførelse af denne nyskabelse. Vi går ind for medarbejderindflydelse, fordi sigtet hermed fornuftigt forvaltet efter vor mening er i god overensstemmelse med tiden og forholdenes udvikling. Tidens tendens i retning af meget kraftige og hurtige teknologiske fremskridt, udviklede fabrikationsprocesser, automatisering osv. ligesom den strukturudvikling, der går for sig i retning af udvikling af færre, men større virksomheder, bevirker og må vel bevirke, hvis intet middel sættes ind, en vis fremmedgørelse, en isolering af den enkelte medarbejder, den enkelte lønmodtager. Han kan tit dårlig overse værdien af sin egen arbejdsindsats, han føler, han er uden indflydelse på den del af funktionerne, hvor hans stilling nu har anbragt ham, og hvor han meget ofte mener, og sikkert ofte med rette, at kunne have både sunde og gode meninger.

Det er denne fremmedgørelse, denne isolation af det enkelte menneske, vi sigter at eliminere gennem vore tanker om medindflydelse, demokrati på arbejdspladsen, om man vil. Det mål, vi sigter på, er, at den

enkelte bør arbejde i et arbejdsklima, hvor han føler sig og med rette er anset for at være et led i hele den samvirkende organisation, som en moderne virksomhed er, og at han gør det på en sådan måde, at han med større tilfredshed og større forståelse udfører sit arbejde og dermed kommer til at føle sig som en del af den virksomhed, hvori han arbejder, og føler, at han ikke alene arbejder for egen gavn, men også for fælles gavn, for virksomhedens trivsel og vækst, og gør det under sådanne forhold, at han i så høj grad som muligt identificerer sig med virksomheden under sådanne forhold, at han bliver orienteret om det daglige liv i virksomheden, om virksomhedens stilling, fremtidsudsigter, planer, flytning, nydannelser, omlægninger og udvidelser osv.

Det er meget vigtigt, at et sådant klima tilvejebringes af hensyn til virksomhedernes konkurrencedygtighed. Vi havde for nylig i Europaparlamentet en debat herom, hvor vi fra det derværende konservative partis side fremførte over for det forslag, der forelå, som gik ud på, at konkurrence alene skulle være baseret på den højest mulige økonomiske ydeevne for virksomhederne, at dette ikke var nok i 1973; andre faktorer: forurening, miljø og almindelighed og herunder i høj grad også den menneskelige trivsel på arbejdspladsen måtte med ind i disse betragtninger. Dem står vi ved. Desværre faldt forslaget i Europaparlamentet bl. a. mod de socialistiske stemmer, noget, der er mig ubegribeligt, men som jo i alt fald ministeren her ikke har noget ansvar for.

Som jeg sagde før, beror meget af denne nyskabelse: medarbejderrepræsentation i bestyrelsen, på en fornuftig forvaltning, en fornuftig forvaltning for de lønmodtagere, der skal vælge bestyrelsesmedlemmer, sådan at disse udpeges virkelig efter deres kvalifikationer og ikke efter f. eks. politiske synspunkter og fornuftigvis også med forståelse fra den øvrige del af virksomhedernes bestyrelser, der bør forstå, at der med medarbejderrepræsentanter i bestyrelsen opstår gode muligheder for at udvikle et godt klima på arbejdspladserne til fælles gavn for medarbejdere, virksomhed og ledelse. Urigtigt forvaltet bliver det let den narresut, som hr. Per Federspiel nys udtrykte sin frygt for.

I princippet vil vi altså støtte denne del

[Kaud Thomsen.]

af lovforslagene, og det gælder også, som jeg allerede har sagt, lovforslagene om aktieselskaber og anpartsselskaber, som hr. Henning Andersen omtalte.

Vi er på et par punkter uenige med ministeren. Jeg skal kun nævne 3 væsentlige. Vi mener, at antallet af lønmodtagere på virksomhederne, hvor der indføres medarbejdere i bestyrelsen, bør være 100 og ikke som af ministeren foreslået 50. I andre lande er grænsen mig bekendt betydelig højere.

For det andet mener vi ikke, at medarbejderindflydelsen skal indskrænkes til de 5 i lovforslaget nævnte former for virksomheder, men, som vi selv har stillet forslag om, at en sådan repræsentation bør udvides også til offentligt ejede virksomheder, institutioner, almennyttige selskaber eller andre virksomhedsformer.

For det tredje mener vi, at valget til bestyrelsen må ske ved forholdstalsvalg, således at også funktionærerne kan få mulighed for at få valgt en repræsentant i de mange virksomheder, hvor et meget stort antal lønmodtagere er ansat som arbejdere og et betydelig mindre antal som funktionærer.

Jeg skal endelig, hvad også hr. Poul Dam var inde på, henlede opmærksomheden på, at der er nogle habilitetsvanskeligheder, som vi må kunne drøfte i udvalget, som vi også har taget med i vort forslag.

Så vidt, så godt. Hvad derimod angår den offentlige repræsentation, anser vi den først og fremmest for at være inderlig overflødig, navnlig under hensyntagen til, at medarbejderrepræsentation i bestyrelsen, hvis jeg kan vurdere stemningen i dette ting rigtigt, må anses for at være politisk sikret under en eller anden form.

For god ordens skyld vil jeg straks sige, at vi er indforstået med den nuværende ordning i sparekasserne, men den ordning skyldes jo også det gammelkendte forhold, at der ikke findes noget ejerskab eller repræsentation for ejerskab i sparekasserne, der jo er selvejende institutioner.

Ministerens henviser selv til, at der for banker, sparekasser og forsikringsselskaber eksisterer særlovgivning: bank- og sparekassetilsynet, forsikringsrådet, men mener til trods herfor, at offentlig repræsentation i bestyrelsen alligevel er på sin plads. Ja, der-til kan jeg kun sige, at ud fra de samme

præmisser mener vi altså det stik modsatte. Vi mener, at det offentliges indsiget netop er sikret gennem denne særlovgivning, og jeg må faktisk betvivle, hvad ministeren siger i sin fremsættelsestale, at de nævnte tilsynsmyndigheder skulle være uden medansvar for driften af disse typer virksomheder. Det, ministeren siger, er naturligvis rigtigt, for så vidt angår den daglige ledelse, men begge tilsyn har efter min mening både pligt til og mulighed for at gribe ind, hvis en ledelse af sådanne virksomheder styrer i retninger, der kunne true indskydere eller forsikringstage-re.

Specielt om forsikringsselskaber angives det i bemærkningerne, at statsrepræsentation i bestyrelsen har til formål at udvide det samfundsmæssige indseende til at omfatte forbrugerpoltiske synspunkter ved udformning af policer og forsikringsbestemmelser — jeg tror, det er et nøjagtigt citat fra bemærkningerne. Ja men jeg spørger dog ministeren: er der ikke konkurrence inden for forsikringsselskaber? Er det ikke netop ethvert forsikringsselskabs trivsel, der beror på, om det formår at udforme sine policer og sine forsikringsbestemmelser så forbrugermæssigt attraktivt, at det kan vinde i konkurrencen over for dem, der er mindre sikre på hånden i denne henseende?

Nu ved jeg godt, at ministeren ifølge bemærkningerne undtager visse selskaber fra at få et statsudpeget bestyrelsesmedlem, nemlig de gensidige skadesforsikringsselskaber med begrænset formål. I disse mindre selskaber findes et sådant medlem ikke fornødent. Ja men må jeg så stille ministeren et spørgsmål — det kan altid besvares i udvalget: hvad så f. eks. Det københavnske Reassurancekompagni? Det er et rent reassurance-selskab, der ikke henvender sig til den danske offentlighed, som arbejder internationalt, og som ikke udsteder policer, men det er ikke noget lille selskab, og det har et meget vidt omfang. Jeg kan ikke se, hvad en statsrepræsentant skulle have at gøre i et selskab som det sidstnævnte; muligvis findes der også andre.

Dernæst interesserer vi os en del for den personkreds, blandt hvilken disse statsrepræsentanter til bestyrelserne skulle udpeges. Herom er ministeren jo indtil videre tavs. Vi har her i landet ca. 80 banker og ca. 180 forsikringsselskaber. Det er altså et an-

[Kauð Thomsen.]

tal virksomheder af størrelsesordenen 250-260, hvis bestyrelser nu skulle, alt efter opfattelsen, belemres eller beriges med en af handelsministeren udpeget repræsentant. Det er set med vore øjne simpelt hen oprettelsen af et tilsvarende antal ben — betalt af erhvervslivet — som harmonerer dårligt med den drøftelse af benproblemet, vi i de senere år har haft i folketinget.

Tænker ministeren sig, at disse af ham udpegede bestyrelsesmedlemmer skal udpeges blandt højt kvalificerede enkeltpersoner, der skulle kunne gøre nytte på denne plads? Det håber jeg.

Eller skal de udpeges efter politisk tilhørsforhold? Eller — det er et direkte spørgsmål — skal også embedsmænd kunne udpeges til et af disse ben? Såfremt det sidste også kan være tilfældet, vil jeg gerne henlede opmærksomheden på ministerens udtalelse i fremsættelsestalen om, at varetagelsen af samfundsøkonomiske interesser vil kunne præciseres over for den pågældende ved udvælgelsen, ligesom den pågældende af egen drift eller efter anmodning vil kunne delagtiggøre ministeriet i sine almindelige synspunkter og erfaringer fra sit virke som bestyrelsesmedlem udpeget af handelsministeren. Det var handelsministerens egne ord, og disse ord kan man måske lade stå, såfremt det ikke er embedsmænd, der udpeges, selv om der allerede uden dette kan ligge en indbygget konflikt mellem den almindelige tavshedspligt på den ene side, loyalitet over for selskabet, og delagtiggørelse af ministeriet på den anden side i de pågældendes almindelige synspunkter og erfaringer fra deres hverv.

Det forekommer mig, at ministeren ved indførelse af ordet „almindelige“ indfører en meget hårfin balance. Men skal også embedsmænd kunne udpeges til disse stillinger, dækker vendingen „almindelige synspunkter og erfaringer“ ikke længere. Efter min opfattelse har en embedsmand en ubetinget klar og ikke begrænset referatpligt over for sin minister og vil ikke på denne særlige post kunne nøjes med af egen drift eller efter anmodning at delagtiggøre eventuelt ministeren i sine almindelige synspunkter og erfaringer som bestyrelsesmedlem.

Jeg må altså slutte med den konklusion,

at vi kan støtte ministeren stort set i den ene halvdel af tankerne, eller hvordan vi nu skal gøre det op, mens vi er modstandere af den anden halvdel.

Jeg kan give tilsagn om en højst interesseret og højst aktiv deltagelse i udvalgsarbejdet, men må forbeholde mig mit partis endelige stillingtagen, til vi ser, hvor langt ministeren kan eller vil bevæge sig i retning af en imødekommenhed over for vore synspunkter.

Lennart Larson: Det har nu været nævnt, at de tre lovforslag om ændring af lov om sparekasser, banker og forsikringsselskaber har direkte tilknytning til lovforslaget om aktieselskaber på de områder, hvor det drejer sig om valg af medarbejderrepræsentanter i tilsynsråd eller bestyrelser. Det har også været nævnt, at det herudover drejer sig om handelsministerens bemyndigelse til at udpege et medlem til bestyrelser i forsikringsselskaber og banker.

Jeg vil først tage fat på problemstillingen om medarbejderrepræsentanternes valg. Som venstres ordfører om det forrige lovforslag har sagt, tager venstre afslappet på denne bestemmelse om medarbejdernes indvælgelse i bestyrelser, men vi har erkendt, at det kun giver begrænsede muligheder for en demokratisering af beslutningsprocessen, som andre ordførere også har været inde på det. Vi har derfor i vort forslag om ØD — og dér vil jeg da gerne sige til handelsministeren, at man betragter jo disse lovforslag i en sammenhæng, når det gælder medarbejderbestemmelse, med lovforslaget om økonomisk demokrati fra anden side — ud fra hele denne problematik, fordi også vi betragter det som en sammenhæng, peget på, at en løsning af medarbejdernes medbestemmelse skal formuleres ud fra et formål om at øge medbestemmelsen i bredden og ikke bare som en bestemmelse om medarbejdernes indvalg i bestyrelsen med 2 repræsentanter. Vi må ligeledes fastholde, at der må være ens retningslinjer for arbejdstagere, som man nu kalder det, på alle former for arbejdspladser.

Her er det noget uklart, hvad handelsministeren har ment med den foreslåede § 7 a, stk. 5, i loven om sparekasser, hvor der står, at ministeren fastsætter regler om, hvem der anses som arbejdstager. Jeg vil gerne sige,

[Lennart Larsson.]

at når det gælder selve selskabslovgivningen, er det jo sådan, at alle arbejdstagere er valgbare til bestyrelsen. Her skal der fastsættes regler, og jeg mener, det må være de samme regler. Der er en række praktiske problemer omkring dette spørgsmål, som jeg gerne vil have lov at drøfte i udvalget, for hvis man konkret skal gå ind for det, der i dag står vedrørende sparekasser, er det egentlig kun eleverne, der kan vælges til tilsynsrådet, og det kan jo ikke være meningen, fordi en række assistenter og overassistenter har ansvarsfulde job som selvstændige.

Jeg vil også gerne sige her, at det er meget væsentligt for os — det var det, hr. Per Federspiel var inde på — at dette, at man får en fast valgperiode, når man skal sidde i en bestyrelse, er af stor betydning for den arbejdsro og det samarbejde, der må være tilsigtet inden for selskaberne; dette, at man kan skifte bestyrelsesmedlemmer ud, kan jo ikke give den arbejdsro, der skal til. Når vi også her henholder os til det ØD-forslag, regeringen har fremsat, står der jo netop nogle regler dér, som meget minder om tillidsmandsreglerne inden for fagbevægelsen i almindelighed, nemlig at man vælges for så og så mange år ad gangen, og derfor har man ro og mulighed for at udføre det arbejde, man skal. Jeg er altså enig i, at man er nødt til at have en vis kontinuitet i medarbejdernes repræsentation, når de skal ind i bestyrelsen.

Men som jeg nævnte før, er vi i venstre af den opfattelse, at målsætningen omkring medarbejdernes indflydelse i erhvervslivet skal være et godt samarbejde bygget på gensidig tillid, og vi har derfor i vores løsning peget på et samarbejdsnævn, ikke at forveksle med et samarbejdsudvalg, hvor bestyrelse, ledelse og medarbejdere skal komme med indstillinger, når direktionen træffer en eller anden beslutning eller anbefaler noget; altså, et bredere arbejdsgrundlag sikrer en langt bedre bredere og en meget oftere repræsentation. Som hr. Per Federspiel har været inde på det, mødes bestyrelser mange gange kun en gang i kvartalet; det er jo ikke dér, selve medarbejderrepræsentationen foregår.

Vi kan så diskutere, om en mindretalsrepræsentation i bestyrelser giver mere eller

mindre indflydelse end en bred repræsentation i samarbejdsnævn. Under alle omstændigheder er samarbejdet den krumtap, der er så væsentlig for, at enhver arbejdsplads skal kunne fungere rigtigt i fremtiden, ja, den er grundlaget for det miljø, vi skal sikre arbejdstagerne. Det er derfor vores hensigt i venstre at nedbryde de traditionelle modsætninger mellem kapitalejere og lønmodtagere. Jeg finder det så væsentligt, at det ikke kan understreges nok. Det gensidige tillidsforhold, der er nødvendigt, kunne være bedre; et modsætningsforhold eller mistillidsforhold som baggrund for en bestyrelses arbejdsgrundlag vil nok kunne være med til at ødelægge enhver virksomhed. Der har også været nævnt forhold omkring inhabilitet osv. Vi er altså ikke ubetinget begejstrede for denne løsning, og når ministeren nævner, at Sverige er det, man er gået frem efter, må det siges, at Sverige jo ikke har de bedste erfaringer netop på dette område med bestyrelsesrepræsentanter. Vi kan ikke samarbejde med en tillidskløft, vi er nødt til at bygge videre på et bredere samarbejde, i hvert fald have en målsætning for dette samarbejde i sig selv. Jeg mener, at en sådan målsætning kan indfattes i, at man skal fremme en tovejskommunikation, og dér vil jeg gerne sige, at man skal fremskaffe relevante oplysninger om den enkelte sag og prøve at nå til enighed om de sager, der forelægges i bestyrelserne. For det er jo kendetegnet for et godt samarbejde, at man lader argumenternes styrke veje tungere end mulighederne for at pleje særinteresser.

Dér er jeg også enig med ministeren i de bemærkninger, der blev gjort før, hvor ministeren siger, at den sum af erfaringer og viden, som de enkelte medarbejdere har i deres virksomhed, er meget værdifuld for de beslutninger, der skal træffes, så det kan vi blive enige om. Men jeg savner ligesom en målsætning for dette samarbejde; dette bare med et stykke papir på, at to medarbejdere skal ind i bestyrelsen, er for så vidt ikke nok. Enhver virksomheds eksistens og medarbejdernes miljø vil være afhængig af, om dette nu lykkes, og det vil være en katastrofe, såfremt det ikke lykkes og det ikke var den rigtige løsning.

Jeg vil også lige spørge, om man har nogle erfaringer fra medarbejderne om medarbejdernes accept af dette. Jeg hørte, at den so-

[Lennart Larson.]

cialdemokratiske ordfører sagde, han havde visse erfaringer, men har man erfaring nok til at vide, om man bør foretrække denne løsning eller en mere ledelsesformet løsning, som hr. Per Federspiel også var inde på?

Det andet principielle spørgsmål ved disse lovforslag er den offentlige repræsentant i bestyrelserne, der skal udpeges af ministeren; dér vil jeg da sige med det samme, at det kan vi, ligesom den konservative ordfører gav udtryk for, ikke medvirke til, og vi kan ikke se den dybere hensigt med dette forslag. Der foregår ikke noget af samfundsmæssig betydning i disse bestyrelser, som dette høje ting ikke ville kunne få kendskab til. Det er jo erfaringen, at det i dag er medarbejderne, der i højere og højere grad udfører deres opgaver med decentraliseret ansvar, og kun de principielle afgørelser træffes af bestyrelsen i banker og forsikringsselskaber.

Bestyrelsens opgaver er de meget store linjer af kontrollerende art og for banker tillige accept af de store kreditter; man kan kalde dem for de etiske beslutninger. Det vil derfor være en skuffelse, hvis man tror, der er noget som helst at skjule; det er ligesom, der ligger noget odiøst i dette. Man giver ministeren, i hvert fald når det gælder bankerne, orienterende statistiske oplysninger månedlig, der fremsendes årsberetninger til Nationalbanken, og regnskabet fremsendes til tilsynet før nogen anden. Hvis vi fra venstre havde kunnet finde nogen fornuftig begrundelse for en sådan udpegning, ville vi nok også have taget afslappet på dette, men vi kan ikke se, der ligger nogen fornuftig begrundelse som baggrund for dette. Jeg er også enig med den konservative ordfører med hensyn til de bemærkninger, der blev fremført angående selve hensynet til forsikringsselskaberne.

Jeg vil gerne sige, at det er, ligesom man nu bevidst strammer grebet om dansk erhvervsliv gradvis ved det ene lovforslag efter det andet, hvor man skal have offentlige kontrollanter ind. Her drejer det sig altså om bankernes og forsikringsselskabernes bestyrelser, tidligere har vi jo haft det med offentlige midler i finansieringsinstituttet for handel og industri og ved at sætte ministeren til at lede den teknologiske udvikling i Danmark. Man lægger altså løkken omkring erhvervslivet og strammer mere og

mere, og det kan vi ikke være medvirkende til.

Jeg vil ligesom den konservative ordfører pege på, at erhvervslivet består af vel en million arbejdstagere; har man helt overset den brede politiske enighed om medbestemmelse for medarbejdere, der ligger i dette ting? Har man glemt, at det for erhvervslivet er lykkedes at skabe en udvikling, der har givet den største omsætning for indbyggere i noget land? Det kan da ikke være, fordi man frygter, at man bliver nødt til at kontrollere selskaberne nu, hvor man får medarbejderrepræsentanter ind i bestyrelserne. Men det kan da være, det er en politisk målsætning, man vil have, en politisk målsætning om, at man er klar over, at giver man den enkelte en større frihed i relation til sin virksomhed, ja, så må vi have kontrollen ind på en anden måde, kontrollen ind i forhold til, skal vi kalde det LOs imperium og dermed have kontrollen med alle virksomhederne. Jeg synes, det er noget selvmodsigende, at man på den ene side vil give medarbejderne denne store indflydelse og på den anden side vil udpege disse offentlige kontrollører.

Det sidste, jeg vil kommentere, er bemærkningerne til lovforslaget om ændring af lov om banker. Dér vil jeg ikke undlade at sige, at jeg er skuffet over, at ministeren har lagt navn til disse bemærkninger, ministeren, som vi har stor tillid til, og som i kraft af sit ego er den, han er, for det er, ligesom om — det kan være, jeg har misforstået det, så må jeg have det bekræftet — han søger at lægge mistænkeliggørelser ind i disse bemærkninger for at begrunde forslaget om indsættelse af disse repræsentanter. For hvad mener ministeren med, at formålet er, at almindelige samfundsmæssige interesser og hensyn holdes for øje, at fremme regerings- og lovgivningsmagtens formulerede erhvervspolitiske målsætninger, at styrke efterlevelsen af den af regeringen og Nationalbanken fastlagte pengepolitik, at øge muligheden for indseende med kontrolfunktioner, der er tillagt bankerne i medfør af valutaloggivningen? Det er vel noget i retning af det største mistillidsvotum, jeg nogen sinde har set.

Ministerens må være klar over, at er der nogen, der arbejder med et decentraliseret ansvar, så er det netop medarbejderne i

[Lennart Larson.]

bankerne, og det er disse medarbejdere, der bliver ofre for alle disse angreb, der for så vidt indirekte ligger i, at man nu er nødt til at have en offentlig kontrollant for ikke at overtræde disse regler.

Har disse medarbejdere ikke levet op til deres forpligtelser? Har man ikke efterlevet regeringens pålæg om den økonomiske politik? Har man ikke overholdt valutalovgivningen? Hvis der har været overtrædelser, synes jeg, man skal have oplysning om det. Det kunne måske også tænkes at være en anklage mod banktilsynet, der ikke har levet op til sine beføjelser. Men det er min erfaring, at banktilsynet arbejder grundigt og er meget dygtigt. Eller har bankerne ikke overholdt aftalen med Nationalbanken? Har Nationalbanken klaget over bankernes administration af indgåede aftaler? Eller vil man fratage Nationalbanken dette at administrere forholdet over for bankerne?

Jeg synes ikke rigtig om disse bemærkninger til lovforslaget, som ministeren har fremført her, og jeg vil da sige, at hvis jeg havde været medarbejder i en bank, ville jeg være meget brøstholden over for disse anklager. Jeg mener, som den konservative ordfører også var inde på, at ministeren har den nødvendige kontrol også med det danske bankvæsen både gennem de nuværende aftaler med Nationalbanken og gennem banktilsynet og fremover gennem medarbejderrepræsentationen i bestyrelserne, hvis dette lovforslag vedtages. Jeg vil henstille til ministeren, at vi ser meget indgående på dette forslag om offentlig repræsentation og i stedet for viser tillid, giver ansvar og lægger op til samarbejde med de institutioner, som disse lovforslag drejer sig om, og så vil jeg håbe på, vi kan se på resten i udvalget.

Nordqvist: Med hensyn til medarbejderrepræsentanter i bestyrelsen har jeg før givet klar tilslutning til grundideen, og jeg har også sagt til ministeren, at mine følelser er med hans formulering. Han har fastholdt her i sit svar til mig, at han mener, at hans formulering er den rigtige, og det er da muligt, at ministeren i udvalget også kan overbevise min forstand om, at han har ret.

I anledning af hr. Knud Thomsens bemærkninger om valgmåden vedrørende disse medarbejderrepræsentanter vil jeg sige gan-

ske klart, at det radikale venstre er helt enig i ministerens formulering, som i vore øjne betyder, at det skal være et relativt stort flertal, der skal være i stand til at sætte sig på de to medarbejderrepræsentanter.

Hr. Lennart Larson var heller ikke helt tilfreds med disse regler. Jeg synes nu i nogen grad, han overser, at mange af de problemer og eventuelle vanskeligheder, han fremhævede, er ting, der løses i de såkaldte samarbejdsudvalg. Tanken med en bestyrelse er jo ikke, at den på samme måde skal give sig i kast med de daglige problemer som de samarbejdsudvalg, man har mellem arbejdsmarkedets parter.

Så er der det andet problem, det om de statslige repræsentanter i bankers og forsikringsselskabers bestyrelser. Hr. Lennart Larson har netop været inde på, hvad begrundelsen fra ministerens side er for dette forslag, at almindelig samfundsmæssig interesse og hensyn holdes for øje i den pågældende virksomhed, at fremme de af regeringen og lovgivningsmagten formulerede erhvervspolitiske målsætninger og at styrke efterlevelsen af den af regeringen og Nationalbanken fastlagte pengepolitik bl. a. Det er da alt sammen i sig selv, synes jeg, en såre prisværdig målsætning. Når ministeren og dermed regeringen formentlig i denne relation lægger vægt på netop disse ting, synes jeg, jeg vil have lov til at sige, at det ville da være interessant, om regeringen ville følge dette lovforslag op på andre områder. Jeg tænker specielt på arbejdsmarkedets parter, der jo indtil dato har været en hellig ko, men som ikke desto mindre er i stand til i allerhøjeste grad at komme på tværs af regeringens intentioner i den ene eller den anden retning. Men da jeg synes, at den målsætning, der er nævnt, i og for sig er udmærket, er jeg også positiv over for den tanke, der rejstes om en offentlig repræsentant i bankers og forsikringsselskabers bestyrelser.

Med hensyn til de egenskaber, som vedkommende skal være i besiddelse af, anføres der i bemærkningerne til lovforslaget om banker, at fremfor speciel faglig indsigt må der lægges vægt på, at de pågældende besidder almene kvalifikationer grundet i en erfaring og placering, som må antages at give naturlige forudsætninger for at bestride hvervet. Det lyder såre skønt, men det bli-

[Nørdqvist.]

ver interessant i udvalget at høre ministeren, hvilke typer han egentlig har tænkt sig svarer til disse ideelle bemærkninger. Hr. Knud Thomsen var jo lidt mere direkte i sin formulering, idet han vist sådan frit oversat nærmest spurgte, om det skulle være en departementschef eller en partisoldat, men vi skal i hvert fald i udvalget have helt koncist slået fast, hvem det er, man fra regeringens side tænker sig skal føre en slags tilsyn med banker og forsikringsselskaber, og vi skal da også vide, hvad hans arbejde sådan nærmere går ud på. Hans ansvar, hans pligter og hans rettigheder er de samme som andre bestyrelsesmedlemmers, og heri ligger vel også, at vedkommende er undergivet de almindelige regler om tavshedspligt, men alligevel er tanken den, at vedkommende skal være en slags angiver over for ministeren og i andre situationer være rede til at stille til debat med ministeren om forekomende problemer.

Jeg tror ikke, det er noget, der sådan set kommer til at volde de store vanskeligheder. Jeg synes blot, at vi af hensyn til, at det i og for sig er noget helt nyt i dansk samfundsliv, at vi indfører denne form for offentligt tilsyn, også må have fuldstændig fast grund under fødderne. Nu ved jeg jo, at ministeren som tidligere kolleger af samme kulør, om jeg så må sige, i denne sag har kastet blikket over Øresund, og det er vel også sket, at man har fået en god og en sund tanke i Sverige. Dér har man også denne institution, og det må være rimeligt, at vi i udvalget nærmere får redegjort for, hvilke erfaringer man har indhøstet i Sverige med denne institution, og hvorledes den nærmere er reguleret i Sverige. Men vi stiller os positive over for tanken, og jeg gentager, at for så vidt angår medarbejderrepræsentationen, vil det radikale venstre ikke volde vanskeligheder i udvalget. Vi anbefaler.

Poul Dam: Jeg skal i forbindelse med disse lovforslag holde mig til spørgsmålet om de offentlige repræsentanter i bestyrelserne, hvor det altså foreslås, at det offentlige i banker og forsikringsselskaber sætter en bestyrelsesrepræsentant ind på tilsvarende måde, som det offentlige har en repræsentant i sparekassernes tilsynsråd. Vi er tilhængere af disse forslag, og det kan ikke

undre nogen, i betragtning af at vi fremsatte et tilsvarende forslag i marts måned 1972.

Det skal måske kun lige tilføjes, at forbilledet, nemlig det offentliges repræsentant i sparekassernes tilsynsråd, er et forbillede, som det vel ikke er meningen at følge helt slavisk. Det er jo sådan, at disse sparekassetilsynsrådsrepræsentanter i meget høj grad har identificeret sig med de pågældende sparekasser og kun i begrænset udstrækning har svaret til forventningerne. De har haft meget ringe forbindelse tilbage til den udpegede myndighed, og vi har i hvert fald set en sag for nylig, hvor det offentliges repræsentant i tilsynsrådet opførte sig på en måde, som man vel blev lidt forbløffet over i handelsministeriet.

Jeg håber altså, at dette her bliver gennemført, og jeg håber, at det bliver effektivt i den forstand, at det offentliges repræsentanter virkelig kommer til at repræsentere det offentlige, står i stadig og god kontakt med handelsministeriet, således at der kan være en virkelig offentlig indflydelse på disse vigtige dele af det danske pengevæsen.

Handelsministeren (Erling Jensen): Også her kan jeg vist tillade mig at dele indlæggene fra ordførerne op i de to hovedproblemer, medarbejderrepræsentationen i bestyrelserne og samfundsrepræsentationen, og jeg kan da til min glæde konstatere, at når det drejer sig om medarbejderrepræsentation, så markerer den senest førte drøftelse næsten en endnu stærkere tilslutning til den af regeringen foreslåede medarbejderrepræsentation, end det måske helt klart fremgik af debatten om aktieselskaber og anpartsselskaber.

Jeg glæder mig også over, at hr. Knud Thomsen fik lejlighed til nu også at dække både aktieselskabernes og anpartsselskabernes problematik ind på dette område og så stærkt fik markeret, at også det konservative folkeparti tilslutter sig en sådan løsning.

Jeg skal bare kommentere et par enkelte bemærkninger knyttet til hr. Knud Thomsens og hr. Lennart Larsons tilslutning til medarbejderrepræsentationen.

Til hr. Knud Thomsen dette, at virksomhedsstørrelser naturligvis altid er genstand for en vurdering. Jeg kan sige, at vi er vi-

[Handelsministeren.]

dende om, at i Sverige bruger man en størrelsesorden på 100, og i Norge bruger man en størrelsesorden på 50. Der ligger altså en vurdering af, hvilken størrelsesorden man finder rigtig, nemlig dér, hvor kontakten ellers har en tilbøjelighed til at svigte, fordi virksomheden bliver for stor. Der ligger også en vurdering af det erhvervsmonster, det enkelte land har i forhold til de andre.

Jeg vil i øvrigt gerne i den forbindelse sige, at når vi inddrager andre lande, er det ikke sådan, at vi har søgt at vurdere, hvad der er sket i et enkelt land, og tage det som udgangspunkt, men vi har prøvet at gennemgå alle systemer for medarbejderrepræsentation og også for samfundsrepræsentation og trække det ud af dem, vi mente passede bedst til den danske erhvervsstruktur og til danske traditioner.

Vedrørende spørgsmålet om repræsentation også i andre virksomhedsformer vil jeg sige, at når vi har indskrænket dette forslag til at gælde for de selskaber, hvorom der findes en selskabslovgivning, betyder det ikke, at vi ikke er enige i, at vi bør gå videre, og derfor er det min hensigt, så snart vi har fået, skal vi sige de første tilbagemeldinger af vurderingen af disse ting i erhvervsudvalget, at søge nedsat et udvalg, der skal beskæftige sig med de erhvervsformer, der ligner selskaber, men ikke i dag har et selskabsretligt grundlag, og hvor det derfor ville være lovligt tilfældigt at sætte disse regler i kraft, fordi de ikke har et fundament at bygge på, som er entydigt og af samme værdi overalt.

Til hr. Lennart Larson, der nævnte, at man også i partiet venstre tog afslappet på medarbejderrepræsentationen, vil jeg sige, at jeg føler mig helt overbevist om, at vi kan markere arbejdstagerkredsen, men vi må erkende, at der, både når det drejer sig om visse former for pengeinstitutter og visse former for forsikringselskaber, er dele af en medarbejderstab set i bred forstand, der har usædvanlige ansættelsesforhold og usædvanlige funktioner, men det må vi drøfte, såle-

des at vi får en tilstrækkelig klar afgrænsning af dette problem. Det tror jeg vi kan få allerede under udvalgsarbejdet.

Når hr. Lennart Larson nævner, at hans parti ville foretrække et særligt organ fremfor en bestyrelsesrepræsentation, skal jeg ikke lægge skjul på, at når jeg ikke har ønsket at fremsætte et sådant forslag, er det, fordi jeg tror, det ville være uheldigt både for forståelsen for og accepten af, hvad det var, man kom med i, og for det fremtidige virke i selskabsform, at vi indførte nye selskabsorganer i stedet for dem, vi har lært at arbejde med i dette land.

Så må vi til gengæld erkende, at uenigheden breder sig, når vi går ind i samfundsrepræsentationen. Jeg kan konstatere, at socialdemokratiets, det radikale venstres og SF's repræsentanter var overordentlig positive over for en samfundsrepræsentation, medens jeg må tage til efterretning, at både det konservative folkepartis og venstres repræsentanter nærrede, skal vi sige overordentlig stor skepsis over for værdien af en sådan repræsentation. Jeg kan sige til hr. Poul Dam, som udtrykte sin tilslutning, at vi kan både sige ja og nej til, at sparekasserne er forbilledet. Sparekasserne er et forbillede på den måde, at de har en meget stor sum af erfaringer med hensyn til værdien af en samfundsrepræsentant, og jeg tror, at hvis man spørger sparekasserne i dag, om de ikke har haft glæde af denne samfundsrepræsentation også for den sags skyld i deres kontakt med netop samfundet, vil de gennemgående kunne svare bekræftende. På den anden side er jeg ikke uenig med hr. Poul Dam i, at da sparekasserepræsentationen er så gammel, som den er, trænger den utvivlsomt også til et løft i retning af en mere aktiv løbende kontakt mellem den udpegede samfundsrepræsentant og det ministerium eller den minister, der har udpeget ham eller hende.

Hr. Knud Thomsen havde nogle spørgsmål. Nogle af dem er nok så omfattende, at de bedst egner sig til at blive drøftet i udvalget, men jeg vil godt prøve at besvare

[Handelsministeren.]

spørgsmålene om, hvorvidt vi fortrinsvis har tænkt på benene eller på samfundskontakt, og hvorvidt vi fortrinsvis har tænkt på embedsmænd som embedsmænd, eller vi har tænkt på andre samfundsrepræsentanter. Jeg kan sige med meget stor sikkerhed, at vi har bestemt ikke tænkt i benstillinger, som hr. Knud Thomsen nævnte det. Det er tværtimod måske min eneste bekymring ved dette forslag, at det kan have en afsmittende virkning på vurderingen, at der ofte er et honorar af større eller mindre størrelse knyttet til et sådant job. På den anden side har jeg været betænkelig ved også på dette punkt at fravige ligestillingen med andre bestyrelsesmedlemmer, men kan vi under udvalgsarbejdet finde andre acceptable former i denne situation, drøfter jeg det meget gerne. Det for mig afgørende er, at vi gennem denne offentlige repræsentation får et nyt bindeled mellem samfundet og nogle ganske konkretiserede dele af dansk erhvervsliv, som både har en samfundsmæssig funktion og en erhvervsfunktion.

Når det drejer sig om, hvem der skal kunne udpeges, vil jeg meget nødig konkretisere det så stærkt, at jeg udelukker bestemte grupper af mennesker, men jeg vil da godt understrege, at jeg mener ikke, at det skal være en embedsmandsplacering i embedsmandens egenskab af embedsmand. Men derfor kunne det godt tænkes, at et menneske med en tjenestemandsstilling et helt andet sted blev en af de udpegede, fordi netop denne person havde sådanne personlige egenskaber og en sådan viden om samfundsstruktur, samfundsforhold og økonomiske forhold, at han eller hun var velegnet. Men jeg vil også her meget gerne under gruppearbejdet — undskyld, jeg er gammel højskolemand, så jeg siger hele tiden gruppearbejde i stedet for udvalgsarbejde — under udvalgsarbejdet gå ind i en drøftelse af problematikken omkring kvalifikationerne, som meget gerne skulle baseres på noget alment accepteret, noget overordentlig sagligt.

Hr. Lennart Larson spurgte, om der forelå medarbejderaccept. Det var nu i forbindelse med medarbejderrepræsentationen, men det falder godt ind i denne diskussion, fordi vi netop får den under banker, sparekasser og forsikringsselskaber, og da kan jeg

sige, at jeg ikke bare ved, at der foreligger, men jeg er selv blevet præsenteret for henvendelser fra de lønmodtagergrupper, der er ansat i banker og sparekasser, hvori man overordentlig markant har udtrykt sin interesse for en sådan repræsentation.

Så vil jeg også gerne endnu en gang have sagt, også til hr. Lennart Larson, at det er ikke en samfundsrepræsentation i erhvervslivet, der her tilsigtes, men det er en samfundsrepræsentation i en overordentlig snævert afgrænset del af erhvervslivet, som for mig at se løser nogle samfundsmæssige, samfundsøkonomiske opgaver, samtidig med at jeg erkender, at de ved siden af driver egentlig erhvervsvirksomhed.

Endelig skal jeg sige, at det er ikke mit ønske og min intention at mistænkeliggøre vore nuværende pengeinstitutter. Min intention er at sige, at når vi må erkende, at vi lever i et samfund, der er så overordentlig fintmærkende på kapitalmarkedets, på investeringernes, på pengemidlernes fordelingsområde, så har vi et behov for en overordentlig snæver kontakt mellem dem, der har den udfarende kraft i store dele af pengeformidlingen, og det samfund, der også bliver afhængig af deres måde at foretage denne pengeformidling på. Og på samme måde som vi har følt det naturligt at drage banker og sparekasser ind f. eks. i kapitalmarkedsrådet og dér tage vurderingerne fra banker og sparekasser med ind i samfundets vurderinger, tror jeg, det er værdifuldt med en krydsrepræsentation, hvor samfundet tilsvarende får den snævre og nære kontakt med banker og sparekasserne gennem denne repræsentant.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagenes overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til erhvervsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, torsdag den 1. marts, kl. 13 med følgende dagsorden:

[Formanden.]

1) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om udlændinges adgang til landet m. v. (Ændringer med henblik på Danmarks tilslutning til De europæiske Fællesskaber).

2) *Anden (sidste) behandling af:*

Forslag til folketingsbeslutning om samordning af skatter og sociale ydelser m. v. [af Dahlgaard m. fl.].

3) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om boligskring.

4) *Første behandling af:*

Forslag til lov om lands- og regionplanlægning.

5) *Første behandling af:*

Forslag til folketingsbeslutning om lokaliseringsrådgivning [af Holger Hansen m. fl.].

Mødet hævet kl. 17.07.

55. møde.

Torsdag den 1. marts kl. 13.

Den første sag på dagsordenen var:

Tredje behandling af forslag til lov om ændring af lov om udlændinges adgang til landet m. v. (Ændringer med henblik på Danmarks tilslutning til De europæiske Fællesskaber).

(Anden behandling af lovforslaget (nr. 32) findes i tidenden sp. 3998).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Lovforslaget

vedtoges enstemmigt med 118 stemmer; 15 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Første næstformand (Grete Hækkerup): Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden (sidste) behandling af forslag til folketingsbeslutning om samordning af skatter og sociale ydelser m. v. [af Dahlgaard m. fl.].

(Første behandling af forslaget til folketingsbeslutning (nr. XIX) findes i tidenden sp. 3572, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 717).

Der var stillet 2 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Ændringsforslagene sattes først til forhandling.

Orla Møller: De ændringsforslag, det drejer sig om, har forskelligt indhold. Det, som flertallet er blevet enig om, giver økonomi- og budgetministeren mulighed for at disponere lidt mere frit med hensyn til det antal medlemmer, der skal være i udvalget. Det er en forudsætning, at der kan hentes specialister ind fra de tidligere nævnte ministerier, arbejdsministeriet og justitsministeriet.

Vedrørende ændringsforslag nr. 2, der er stillet af partiet venstre, vil jeg gerne gøre opmærksom på, at socialdemokratiets afvisning af dette ændringsforslag i denne omgang ikke er udtryk for en negativ holdning, hvad problemerne i dette ændringsforslag angår. Det var ved første behandling her i tinget klart, at det arbejde, som udvalget skulle foretage, skulle være af analyserende karakter. De politiske bestemmelser, der skal træffes på grundlag af arbejdet, skal man senere tage stilling til. Derfor er det en lidt betænkelig sag, hvis man bebyrder det